

DIRECTIVE

DIRECTIVA 2009/52/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 18 iunie 2009

de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

dreptul de ședere în UE, însoțită de sancțiuni împotriva angajatorilor care încalcă această interdicție.

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 63 alineatul (3) litera (b),

(4) Deoarece prezenta directivă stabilește standarde minime, statele membre ar trebui să dispună de libertatea de a adopta sau de a menține sancțiuni și măsuri mai severe, precum și de aceea de a impune angajatorilor obligații mai severe.

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,(5) Prezenta directivă nu ar trebui să se aplice resortisanților din țări terțe aflați în situație de ședere legală în statele membre, indiferent dacă beneficiază de drept de muncă pe teritoriul acestora. Aceasta nu ar trebui să se aplice nici persoanelor care beneficiază de dreptul comunitar la liberă circulație, definit la articolul 2 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) ⁽⁴⁾. De asemenea, aceasta nu ar trebui să se aplice resortisanților din țări terțe care se află într-o situație prevăzută de dreptul comunitar, cum ar fi persoanele angajate legal într-un stat membru și care sunt detașate într-un alt stat membru, în contextul prestării de servicii. Prezenta directivă ar trebui să se aplice fără a aduce atingere legislației naționale care interzice angajarea resortisanților din țări terțe aflați în situație de ședere legală, dar care muncesc încălcând statutul lor privind reședința.având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

(1) În cadrul reuniunii Consiliului European din 14-15 decembrie 2006, s-a convenit cu privire la necesitatea consolidării cooperării dintre statele membre în lupta împotriva imigrației ilegale și, în special, cu privire la necesitatea intensificării, la nivel de stat membru și la nivelul UE, a măsurilor de combatere a angajării ilegale.

(6) În sensul specific al prezentei directive, anumiți termeni ar trebui să fie definiți, iar definițiile respective ar trebui să fie utilizate exclusiv în sensul prezentei directive.

(2) Unul dintre factorii de atracție pentru imigrația ilegală în UE îl constituie posibilitatea de a găsi de lucru în UE fără statutul juridic necesar. Acțiunea de combatere a imigrației ilegale și a șederii ilegale ar trebui, prin urmare, să prevadă măsuri care să contracareze factorul de atracție menționat.

(7) Definiția angajării ar trebui să cuprindă elementele sale constitutive, în special activitățile care sunt sau ar trebui să fie remunerate și care sunt efectuate pentru sau sub conducerea și/sau supravegherea unui angajator, indiferent de raportul juridic.

(3) Măsurile respective ar trebui să se axeze pe o interdicție generală de a angaja resortisanți din țări terțe care nu au

(8) Definiția angajatorului poate să includă o asocieră de persoane recunoscută ca având capacitatea de a îndeplini acte juridice, dar care nu are personalitate juridică.

⁽¹⁾ JO C 204, 9.8.2008, p. 70.⁽²⁾ JO C 257, 9.10.2008, p. 20.⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 4 februarie 2009 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 25 mai 2009.⁽⁴⁾ JO L 105, 13.4.2006, p. 1.

- (9) Pentru a preveni angajarea resortisanților din țări terțe cu ședere ilegală, angajatorii ar trebui obligați să verifice, înainte de a recruta un resortisant dintr-o țară terță, inclusiv în situațiile în care un resortisant dintr-o țară terță este angajat în scopul detașării într-un alt stat membru în contextul prestării de servicii, dacă resortisantul dintr-o țară terță deține un permis de ședere valabil sau o altă autorizație de ședere care demonstrează legalitatea șederii sale pe teritoriul statului membru de angajare.
- (10) Pentru a permite în special statelor membre să verifice documentele contrafăcute, angajatorii ar trebui, de asemenea, să fie obligați să notifice autoritățile competente cu privire la angajarea unui resortisant dintr-o țară terță. Pentru a reduce la minimum sarcinile administrative, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea să prevadă ca astfel de notificări să fie realizate în cadrul altor sisteme de notificare. Statele membre ar trebui să poată decide cu privire la aplicarea unei proceduri simplificate de notificare de către angajatorii persoane fizice, atunci când angajarea se face în interesul lor personal.
- (11) Angajatorii care au îndeplinit obligațiile prevăzute de prezenta directivă nu ar trebui să fie trași la răspundere pentru angajarea unor resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, în special în cazul în care autoritatea competentă constată ulterior că documentul prezentat de către un angajat a fost, de fapt, falsificat sau utilizat în mod abuziv, cu excepția cazului în care angajatorul avea cunoștință de faptul că respectivul document este fals.
- (12) Pentru a facilita îndeplinirea de către angajatori a obligațiilor care le revin, statele membre ar trebui să facă toate eforturile pentru a procesa la timp cererile de reînnoire a permiselor de ședere.
- (13) Pentru a pune în aplicare interdicția generală și a preveni infracțiunile, statele membre ar trebui să prevadă un regim adecvat de sancțiuni. Acesta ar trebui să includă sancțiuni financiare și contribuții la costurile de returnare a resortisanților din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, precum și posibilitatea unor sancțiuni financiare reduse pentru angajatorii persoane fizice în cazul în care angajarea se face în interesul lor personal.
- (14) Angajatorul ar trebui în orice caz să fie obligat să plătească resortisanților din țări terțe toată remunerația restantă, corespunzătoare muncii efectuate, precum și toate impozitele și contribuțiile de asigurări sociale neachitate. Dacă nivelul remunerației nu poate fi determinat, se presupune că este cel puțin egal cu salariul prevăzut de legile aplicabile privind salariul minim sau de contractele colective ori în conformitate cu practicile consacrate din ramurile profesionale relevante. Dacă este cazul, tot angajatorului ar trebui să-i revină și obligația de a achita orice cheltuieli generate de transferul remunerației restante în țara în care resortisantul unei țări terțe angajat ilegal s-a întors de bunăvoie sau a fost returnat. În cazul în care angajatorii nu efectuează plățile restante, statele membre nu ar trebui să fie obligate să îndeplinească această obligație în locul lor.
- (15) Un resortisant dintr-o țară terță angajat ilegal nu poate obține un drept de intrare, de ședere sau de acces la piața muncii în temeiul unui raport de muncă ilegal sau în temeiul plății sau a plății restante a remunerațiilor, a contribuțiilor de asigurări sociale sau a impozitelor efectuate de angajator sau de persoana juridică obligată să plătească în locul angajatorului.
- (16) Statele membre ar trebui să asigure existența sau posibilitatea de a fi prezentate cereri și existența unor mecanisme pentru a garanta că sumele recuperate din remunerațiile restante pot fi primite de către resortisanții din țări terțe cărora le sunt datorate. Nu ar trebui să revină statelor membre obligația de a implica misiunile sau reprezentanțelor acestora în țări terțe în mecanismele în cauză. În contextul instituirii unor mecanisme eficiente pentru a facilita depunerea plângerilor și în cazul în care acest lucru nu este deja reglementat în dreptul intern, statele membre ar trebui să analizeze posibilitatea și valoarea adăugată pe care o reprezintă permisiunea acordată unei autorități competente să inițieze proceduri împotriva unui angajator în scopul recuperării remunerațiilor restante.
- (17) Statele membre ar trebui, de asemenea, să instituie o prezumție că raportul de muncă a durat cel puțin trei luni, astfel încât sarcina probei să revină angajatorului cel puțin pentru o anumită perioadă. Angajatorul ar trebui să aibă și posibilitatea de a dovedi, printre altele, existența și durata raportului de muncă.
- (18) Statele membre ar trebui să prevadă posibilitatea de a introduce alte sancțiuni împotriva angajatorilor, printre altele pierderea parțială sau totală a dreptului de a beneficia de prestații, ajutoare și subvenții publice, inclusiv de subvențiile din agricultură, excluderea din cadrul procedurilor de achiziții publice, precum și recuperarea integrală sau parțială de la aceștia a prestațiilor, ajutoarelor și subvențiilor publice, inclusiv a fondurilor UE gestionate de statele membre, care au fost deja acordate. Statele membre ar trebui să poată decide să nu aplice aceste sancțiuni suplimentare angajatorilor persoane fizice, atunci când angajarea se face în interesul lor personal.
- (19) Prezenta directivă, în special articolele 7, 10 și 12, nu ar trebui să aducă atingere Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 cu privire la Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene ⁽¹⁾.
- (20) Având în vedere că se recurge frecvent la subcontractare în anumite sectoare afectate, este necesar să se asigure că cel puțin contractantul al cărui subcontractant direct este angajatorul poate fi considerat răspunzător pentru plata sancțiunilor financiare solidar cu angajatorul sau în locul acestuia. În anumite cazuri, alți contractanți pot fi considerați răspunzători pentru plata sancțiunilor

(1) JO L 248, 16.9.2002, p. 1.

financiare

solidar sau în locul unui angajator de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală. Plățile restante care fac obiectul dispozițiilor din prezenta directivă privind răspunderea ar trebui să includă contribuțiile la fondurile naționale de plăți pentru concedii și la fondurile sociale reglementate de lege sau de contracte colective.

- (21) Experiența dovedește că sistemele existente de sancțiuni nu au fost suficiente pentru a asigura respectarea deplină a interdicțiilor de a angaja resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală. Unul dintre motive îl reprezintă faptul că numai sancțiunile administrative nu sunt suficiente pentru a-i descuraja pe anumiți angajatori mai puțin scrupuloși. Respectarea normelor poate și ar trebui să fie consolidată prin aplicarea unor sancțiuni penale.
- (22) Prin urmare, pentru a garanta eficacitatea deplină a interdicției generale, se impune în special, existența, în cazuri grave, a unor sancțiuni cu un caracter mai pronunțat de descurajare, ca de exemplu în cazuri de: recidivă, angajare ilegală a unui număr semnificativ de resortisanți din țări terțe, existența unor condiții de muncă extrem de abuzive, atunci când angajatorul are cunoștință de faptul că angajatul este victima traficului cu ființe umane și angajarea ilegală a unui minor. Prezenta directivă obligă statele membre să prevadă sancțiuni penale în dreptul lor intern pentru astfel de încălcări grave. Prezenta directivă nu creează obligații privind aplicarea de astfel de sancțiuni sau a oricărui alt sistem disponibil de aplicare a legii în cazuri individuale.
- (23) În toate cazurile considerate grave în conformitate cu prezenta directivă, încălcarea ar trebui să fie considerată infracțiune în ansamblul Comunității atunci când este săvârșită cu intenție. Dispozițiile prezentei directive referitoare la infracțiuni nu ar trebui să aducă atingere aplicării Deciziei-cadru 2006/629/JAI a Consiliului din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului cu ființe umane ⁽¹⁾.
- (24) Infracțiunea ar trebui să fie pedepsită prin sancțiuni penale efective, proporționale și cu efect de descurajare. Obligația de a prevedea sancțiuni penale efective, proporționale și cu efect de descurajare în temeiul prezentei directive nu aduce atingere organizării interne a dreptului penal și a justiției penale în statele membre.
- (25) De asemenea, persoanele juridice pot fi considerate răspunzătoare în cazul săvârșirii infracțiunilor menționate în prezenta directivă, deoarece mulți angajatori au personalitate juridică. Dispozițiile prezentei directive nu impun obligația pentru statele membre de a introduce răspunderea penală a persoanelor juridice.
- (26) Pentru a facilita aplicarea prezentei directive, ar trebui să existe mecanisme de contestație efective care să permită resortisanților din țări terțe în cauză să depună plângeri direct sau prin intermediul părților terțe desemnate, cum ar fi sindicatele sau alte asociații. Părțile terțe desemnate care oferă asistență în vederea introducerii contestațiilor ar trebui să fie protejate împotriva eventualelor sancțiuni, în temeiul normelor care interzic facilitarea șederii neautorizate.
- (27) Pentru a completa mecanismele de contestație, statele membre ar trebui să fie în măsură să acorde permise de ședere cu durată limitată, legată de durata procedurilor naționale corespunzătoare, resortisanților din țări terțe care au fost supuși unor condiții de muncă extrem de abuzive sau care au fost angajați ilegal ca minori și care cooperează în procedurile penale împotriva angajatorului. Aceste permise ar trebui să fie acordate în condiții comparabile celor aplicabile resortisanților din țări terțe în temeiul Directivei 2004/81/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente ⁽²⁾.
- (28) Pentru a asigura un nivel satisfăcător de aplicare a prezentei directive și pentru a reduce, pe cât posibil, diferențele dintre nivelurile de aplicare în statele membre, acestea ar trebui să se asigure că pe teritoriul lor se realizează inspecții eficiente și adecvate și să comunice Comisiei datele privind inspecțiile desfășurate.
- (29) Statele membre ar trebui să fie încurajate să stabilească anual obiective naționale pentru numărul de inspecții în sectoarele de activitate în care se concentrează angajările de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală de pe teritoriul lor.
- (30) Pentru a spori eficiența inspecțiilor în sensul aplicării prezentei directive, statele membre ar trebui să se asigure că legislația națională conferă competențe adecvate autorităților competente pentru a efectua inspecțiile, că informațiile cu privire la angajarea ilegală, inclusiv rezultatele inspecțiilor anterioare, sunt colectate și prelucrate în vederea punerii în aplicare eficiente a prezentei directive și că sunt disponibile efective suficiente, având capacitățile și calificările necesare pentru desfășurarea într-un mod eficace a inspecțiilor.
- (31) Statele membre ar trebui să se asigure că inspecțiile realizate în temeiul prezentei directive nu afectează, din punct de vedere calitativ și cantitativ, inspecțiile realizate pentru evaluarea condițiilor de angajare și de muncă.

⁽¹⁾ JO L 203, 1.8.2002, p. 1.

⁽²⁾ JO L 261, 6.8.2004, p. 19.

- (32) În cazul lucrătorilor detașați care sunt resortisanți ai unor țări terțe, autoritățile de inspecție din statele membre pot recurge la cooperarea și schimburile de informații prevăzute de Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii ⁽¹⁾, pentru a verifica faptul că resortisanții din țări terțe sunt angajați legal în statul membru de origine.
- (33) Ar trebui să se considere că prezenta directivă completează măsurile de contracarare a muncii nedecarate și a exploatării.
- (34) În conformitate cu punctul 34 din Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare ⁽²⁾, statele membre sunt încurajate să elaboreze, pentru ele însele și în interesul Comunității, propriile tabele care, pe cât posibil, să illustreze corespondența dintre prezenta directivă și măsurile de transpunere și să le facă publice.
- (35) Orice prelucrare a datelor cu caracter personal efectuată în cadrul punerii în aplicare a prezentei directive ar trebui să respecte Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date ⁽³⁾.
- (36) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume combaterea imigrației ilegale prin reducerea factorului de atracție reprezentat de posibilitățile de angajare, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și poate, prin urmare, datorită amplitudinii și efectelor prezentei directive, să fie realizat mai bine la nivelul Comunității, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum a fost prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea respectivului obiectiv.
- (37) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute, în special, de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Mai precis, prezenta directivă trebuie să fie aplicată cu respectarea libertății de a desfășura o activitate, a egalității în fața legii și a principiilor nediscriminării, a dreptului la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil și a principiilor legalității și proporționalității infracțiunilor și a sancțiunilor penale, în conformitate cu articolele 16, 20, 21, 47 și 49 din Cartă.

- (38) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, și fără a aduce atingere articolului 4 din protocolul menționat, respectivele state membre nu participă la adoptarea prezentei directive care nu este obligatorie pentru acestea și nu li se aplică.
- (39) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive care nu este obligatorie pentru aceasta și nu i se aplică,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

Prezenta directivă interzice angajarea de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală pentru a lupta împotriva imigrației ilegale. În acest scop, aceasta prevede standarde comune minime privind sancțiunile și măsurile aplicabile în statele membre împotriva angajatorilor care încalcă această interdicție.

Articolul 2

Definiții

În sensul specific al prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

- (a) „resortisant dintr-o țară terță” înseamnă orice persoană care nu este cetățean al Uniunii în sensul articolului 17 alineatul (1) din tratat și care nu beneficiază de dreptul comunitar la liberă circulație, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (5) din Codul Frontierelor Schengen;
- (b) „resortisant dintr-o țară terță aflat în situație de ședere ilegală” înseamnă un resortisant dintr-o țară terță prezent pe teritoriul unui stat membru și care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile de ședere sau de reședință în acel stat membru;
- (c) „angajare” înseamnă exercitarea unor activități care includ orice formă de lucru sau de muncă reglementată de legislația națională sau în conformitate cu orice practică consacrată, pentru un angajator sau sub conducerea și/sau supravegherea unui angajator;
- (d) „angajare ilegală” înseamnă angajarea unui resortisant dintr-o țară terță aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru;

⁽¹⁾ JO L 18, 21.1.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO C 321, 31.12.2003, p. 1.

⁽³⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

- (e) „angajator” înseamnă orice persoană fizică sau orice entitate juridică, inclusiv agenții de muncă temporară, pentru care sau sub a cărei conducere și/sau supraveghere are loc angajarea;
- (f) „subcontractant” înseamnă orice persoană fizică sau orice entitate juridică căreia îi este încredințată executarea integrală sau parțială a obligațiilor unui contract prealabil;
- (g) „persoană juridică” înseamnă orice entitate juridică care deține acest statut în temeiul legislației naționale aplicabile, cu excepția statelor sau a organismelor publice care exercită prerogative de putere publică și a organizațiilor internaționale publice;
- (h) „agent de muncă temporară” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care, în conformitate cu legislația națională, încheie contracte de muncă sau raporturi de muncă cu lucrători temporari pentru a-i pune la dispoziția unor întreprinderi utilizatoare pentru a lucra cu titlu temporar în întreprinderile respective sub supravegherea și conducerea acestora;
- (i) „condiții de muncă extrem de abuzive” înseamnă condițiile de lucru, inclusiv cele generate de discriminări de gen sau de altă natură, care prezintă deosebiri flagrante față de condițiile de muncă de care beneficiază lucrătorii angajați legal și care afectează, de exemplu, sănătatea și siguranța angajaților și sunt contrare demnității umane;
- (j) „remunerația resortisanților din țări terțe cu ședere ilegală” înseamnă salariul și orice alte drepturi, în numerar sau în natură, pe care lucrătorul le primește pentru munca prestată de la angajatorul său, direct sau indirect, și care sunt echivalente cu cele de care ar fi beneficiat lucrătorii în condiții similare, dar într-un raport de muncă legal.

Articolul 3

Interzicerea angajării ilegale

- (1) Statele membre interzic angajarea de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală.
- (2) Încălcarea acestei interdicții se supune sancțiunilor și măsurilor prevăzute de prezenta directivă.
- (3) Un stat membru poate hotărî să nu aplice interdicția menționată la alineatul (1) resortisanților din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală a căror îndepărtare a fost amânată și care au drept de muncă în temeiul legislației naționale.

Articolul 4

Obligațiile angajatorilor

- (1) Statele membre obligă angajatorii:

- (a) să solicite resortisanților din țări terțe, înainte de începerea raportului de muncă, să dețină și să prezinte angajatorului un permis de ședere valabil sau orice altă autorizație de ședere;
- (b) să păstreze cel puțin pe durata perioadei de angajare o copie sau datele de înregistrare ale permisului de ședere sau ale celorlalte autorizații de ședere, în vederea unei eventuale inspecții a autorităților competente ale statelor membre;
- (c) să notifice autoritățile competente desemnate de statele membre cu privire la debutul angajării resortisanților din țări terțe în termenul prevăzut de fiecare stat membru.
- (2) Statele membre pot decide aplicarea unei proceduri simplificate pentru notificarea prevăzută la alineatul (1) litera (c) atunci când angajatorii sunt persoane fizice, iar angajarea se face în interesul lor personal.

Statele membre pot decide ca notificarea prevăzută la alineatul (1) litera (c) să nu fie obligatorie în cazul în care angajatul beneficiază de statutul de rezident pe termen lung în temeiul Directivei 2003/109/CE din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung ⁽¹⁾.

(3) Statele membre se asigură că angajatorii care și-au îndeplinit obligațiile stabilite la alineatul (1) sunt considerați răspunzători pentru o încălcare a interdicției menționate la articolul 3 numai în cazul în care angajatorii aveau cunoștință de faptul că documentul prezentat ca permis de ședere sau o altă autorizație de ședere valabile erau false.

Articolul 5

Sancțiuni financiare

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că încălcările interdicției prevăzute la articolul 3 fac obiectul unor sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare împotriva angajatorului.
- (2) Sancțiunile pentru încălcările interdicției menționate la articolul 3 cuprind:
- (a) sancțiuni financiare care cresc proporțional cu numărul de resortisanți din țări terțe angajați ilegal; și
- (b) plata costurilor de returnare ale resortisanților din țări terțe angajați ilegal, în cazurile în care procedurile de returnare se pun în aplicare. În schimb, statele membre pot să decidă să reflecte cel puțin costurile medii de returnare în cadrul sancțiunilor financiare prevăzute la litera (a).

⁽¹⁾ JO L 16, 23.1.2004, p. 44.

(3) Statele membre pot să prevadă sancțiuni financiare reduse în cazul în care angajatorul este o persoană fizică ce angajează un resortisant dintr-o țară terță cu ședere ilegală în interesul său personal și nu se constată condiții de muncă extrem de abuzive.

Articolul 6

Plățile restante, ce urmează a fi efectuate de către angajatori

(1) În cazul fiecărei încălcări a interdicției menționate la articolul 3, statele membre asigură că angajatorul este răspunzător pentru plata:

(a) oricărei remunerații restante datorate resortisanților din țări terțe angajați ilegal. Nivelul convenit al remunerației se presupune a fi fost cel puțin egal cu salariul prevăzut de legile aplicabile privind salariul minim sau de contractele colective ori în conformitate cu practicile consacrate din ramurile profesionale relevante, cu excepția cazului în care fie angajatorul, fie angajatul poate dovedi contrariul, respectându-se totodată dispozițiile naționale obligatorii privind salariile;

(b) unei sume egale cu valoarea tuturor impozitelor și contribuțiilor de asigurări sociale pe care angajatorul le-ar fi plătit dacă resortisantul dintr-o țară terță ar fi fost angajat legal, inclusiv penalitățile de întârziere și amenzile administrative corespunzătoare;

(c) după caz, oricăror cheltuieli determinate de transferul plăților restante în țara în care resortisantul dintr-o țară terță s-a întors de bunăvoie sau a fost returnat.

(2) Pentru a asigura existența unor proceduri eficiente pentru aplicarea alineatului (1) literele (a) și (c) și cu respectarea articolului 13, statele membre instituie mecanisme pentru a asigura că resortisanții din țări terțe angajați ilegal:

(a) pot introduce o plângere, sub rezerva unei perioade de prescripție definite în temeiul legislației naționale, împotriva angajatorului și au posibilitatea executării unei hotărâri împotriva unui angajator pentru remunerațiile restante, inclusiv în cazurile în care aceștia s-au întors sau au fost returnați;

(b) în cazurile în care acest lucru este prevăzut de legislația națională, pot solicita autorității competente din statul membru în cauză să inițieze procedurile pentru recuperarea remunerațiilor restante fără să mai fie nevoie să fie introdusă o plângere în acest caz.

Resortisanții din țări terțe angajați ilegal sunt informați sistematic și obiectiv cu privire la drepturile de care beneficiază în temeiul prezentului alineat și al articolului 13 înainte de punerea în executare a unei eventuale decizii de returnare.

(3) Pentru a pune în aplicare alineatul (1) literele (a) și (b), statele membre instituie o prezumție conform căreia un raport de muncă a durat cel puțin trei luni, cu excepția cazului în care angajatorul sau angajatul, printre altele, poate dovedi contrariul.

(4) Statele membre se asigură că există mecanismele necesare pentru a garanta că resortisanții din țări terțe angajați ilegal pot să primească toate plățile salariale restante menționate la alineatul (1) litera (a) și recuperate în urma unei plângeri depuse în temeiul alineatului (2), inclusiv în cazurile în care s-au întors de bună voie sau au fost returnați.

(5) În cazurile în care au fost eliberate permise de ședere pe o durată limitată în conformitate cu articolul 13 alineatul (4), statele membre definesc în legislația națională condițiile în care perioada de valabilitate a permiselor în cauză poate fi prelungită până când resortisantul dintr-o țară terță a primit toate plățile salariale recuperate în temeiul alineatului (1) din prezentul articol.

Articolul 7

Alte măsuri

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că angajatorii pot face obiectul de asemenea, dacă este cazul, următoarelor măsuri:

(a) pierderea totală sau parțială a dreptului de a beneficia de prestații, ajutoare sau subvenții publice, inclusiv de fonduri UE gestionate de statele membre, pentru o perioadă de până la cinci ani;

(b) excluderea de la participarea la un contract de achiziții publice, definit în Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii⁽¹⁾, pentru o perioadă de până la cinci ani;

(c) recuperarea integrală sau parțială a prestațiilor, ajutoarelor sau subvențiilor publice, inclusiv a fondurilor UE gestionate de statele membre, atribuite angajatorului de-a lungul unei perioade de până la 12 luni înainte de constatarea angajării ilegale;

(d) închiderea temporară sau definitivă a unităților care au servit la comiterea încălcării sau retragerea temporară sau definitivă a unei licențe de desfășurare a activității profesionale în cauză, dacă acest lucru este justificat de gravitatea încălcării.

(2) Statele membre pot hotărî să nu aplice alineatul (1) atunci când angajatorii sunt persoane fizice, iar angajarea se face în interesul lor personal.

⁽¹⁾ JO L 134, 30.4.2004, p. 114.

Articolul 8

Subcontractarea

(1) Atunci când angajatorul este un subcontractant și fără a aduce atingere dispozițiilor din legislația națională privind drepturile de contribuție sau de recurs sau dispozițiilor din legislația națională în domeniul asigurărilor sociale, statele membre asigură că contractantul al cărui subcontractant direct este angajatorul poate fi considerat răspunzător, solidar cu angajatorul sau în locul acestuia, pentru plata:

- (a) oricărei sancțiuni financiare impuse în temeiul articolului 5; și
- (b) oricăror plăți restante în temeiul articolului 6 alineatul (1) literele (a) și (c) și al articolului 6 alineatele (2) și (3).

(2) Atunci când angajatorul este un subcontractant, statele membre se asigură că contractantul principal și orice subcontractant intermediar pot fi considerați răspunzători, dacă au avut cunoștință de faptul că subcontractantul angajator angaja resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, solidar cu angajatorul sau în locul acestuia, pentru a efectua plățile menționate la alineatul (1) în locul subcontractantului angajator sau al contractantului al cărui subcontractant direct este angajatorul.

(3) Un contractant care a depus toate eforturile pentru a își îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul legislației naționale nu va fi considerat răspunzător în temeiul alineatelor (1) și (2).

(4) Statele membre pot prevedea în legislația națională norme mai stricte privind răspunderea.

Articolul 9

Infrațiunea

(1) Fiecare stat membru se asigură că încălcarea interdicției menționate la articolul 3 constituie o infracțiune atunci când este săvârșită cu intenție, în fiecare dintre următoarele circumstanțe astfel cum sunt definite în legislația națională:

- (a) încălcarea continuă sau este repetată persistent;
- (b) încălcarea se referă la angajarea simultană a unui număr important de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală;
- (c) încălcarea este asociată unor condiții de muncă extrem de abuzive;
- (d) încălcarea este comisă de către un angajator care, chiar dacă nu a fost acuzat sau condamnat pentru o infracțiune în

temeiul Deciziei-cadru 2002/629/JAI, utilizează munca sau serviciile unui resortisant dintr-o țară terță aflat în situație de ședere ilegală având cunoștință de faptul că acesta este o victimă a traficului de ființe umane;

(e) încălcarea se referă la angajarea ilegală a unui minor.

(2) Statele membre se asigură că instigarea, participarea și complicitatea la fapta săvârșită cu intenție menționată la alineatul (1) pot fi sancționate ca infracțiuni.

Articolul 10

Sancțiuni penale

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanelor fizice care săvârșesc infracțiunea menționată la articolul 9 le pot fi aplicate sancțiuni penale efective, proporționale și cu efect de descurajare.

(2) Cu excepția cazului în care contravine principiilor generale de drept, sancțiunile penale prevăzute la acest articol pot fi aplicate conform legislației naționale fără a aduce atingere altor sancțiuni sau măsuri de altă natură decât penale și acestea pot fi însoțite de publicarea hotărârii judiciare relevante pentru cauza respectivă.

Articolul 11

Răspunderea persoanelor juridice

(1) Statele membre se asigură că persoanele juridice pot fi considerate răspunzătoare pentru infracțiunea menționată la articolul 9 atunci când aceasta a fost săvârșită în beneficiul lor de către orice persoană, acționând fie individual, fie ca membru al unui organ al persoanei juridice, care exercită o funcție de conducere în cadrul acesteia în temeiul:

(a) unei împuterniciri din partea persoanei juridice;

(b) unei prerogative de a lua decizii în numele persoanei juridice; sau

(c) unei prerogative de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.

(2) Statele membre se asigură că o persoană juridică poate fi considerată răspunzătoare atunci când lipsa supravegherii sau a controlului din partea unei persoane menționate la alineatul (1) a făcut posibilă săvârșirea infracțiunii menționate la articolul 9 în beneficiul acelei persoane juridice de către o persoană aflată sub autoritatea sa.

(3) Răspunderea unei persoane juridice în temeiul alineatelor (1) și (2) nu exclude procedurile penale împotriva persoanelor fizice care sunt autori, instigatori sau complici la infracțiunea menționată la articolul 9.

Articolul 12

Sancțiuni aplicate persoanelor juridice

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că unei persoane juridice considerate răspunzătoare în temeiul articolului 11 îi pot fi aplicate pedepse efective, proporționale și cu efect de descurajare, care pot include măsuri precum cele menționate la articolul 7.

Statele membre pot decide să facă publică o listă a angajatorilor persoane juridice care au fost considerați răspunzători de infracțiunea menționată la articolul 9.

Articolul 13

Facilitarea contestațiilor

(1) Statele membre se asigură că există mecanisme eficiente prin care resortisanții din țări terțe angajați ilegal pot depune contestații împotriva angajatorilor lor, direct sau prin intermediul unor părți terțe desemnate de statele membre, cum ar fi sindicatele și alte asociații sau o autoritate competentă a statului membru, atunci când dreptul intern prevede acest lucru.

(2) Statele membre se asigură că părțile terțe care, în conformitate cu criteriile stabilite de legislația lor națională, au un interes legitim în asigurarea respectării prezentei directive, au posibilitatea să angajeze, în numele sau în sprijinul unui resortisant dintr-o țară terță angajat ilegal și cu aprobarea acestuia, orice procedură administrativă sau civilă prevăzută pentru punerea în aplicare a prezentei directive.

(3) Furnizarea de asistență resortisanților din țări terțe în vederea introducerii contestațiilor nu ar trebui considerată drept facilitare de ședere neautorizată în temeiul Directivei 2002/90/CE de definire a facilitării intrării, tranzitului și șederii neautorizate ⁽¹⁾.

(4) În ceea ce privește infracțiunile menționate la articolul 9 alineatul (1) litera (c) sau (e), statele membre definesc în legislația națională condițiile în care pot atribui de la caz la caz permise de ședere pe durată limitată, în funcție de durata procedurilor naționale corespunzătoare, resortisanților din țări terțe implicați, în condiții comparabile celor aplicabile resortisanților din țări terțe care intră sub incidența Directivei 2004/81/CE.

Articolul 14

Inspecții

(1) Statele membre asigură desfășurarea pe teritoriul lor a unor inspecții eficiente și adecvate vizând controlarea angajării resortisanților din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală. Inspecțiile în cauză se bazează în primul rând pe o evaluare de risc elaborată de autoritățile competente din statele membre.

(2) Pentru a spori eficiența inspecțiilor, statele membre identifică periodic, pe baza unei evaluări de risc, sectoarele de activitate în care se concentrează angajările de resortisanți ai țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală de pe teritoriul lor.

Pentru fiecare dintre aceste sectoare, statele membre comunică Comisiei, înainte de data de 1 iulie a fiecărui an, numărul de inspecții realizate în anul anterior și procentul de angajatori din fiecare sector care au făcut obiectul unei astfel de inspecții, precum și rezultate inspecțiilor.

Articolul 15

Dispoziții mai favorabile

Prezenta directivă nu aduce atingere dreptului statelor membre de a adopta sau de a menține dispoziții mai favorabile resortisanților din țări terțe cărora li se aplică aceasta, în ceea ce privește articolele 6 și 13, cu condiția ca dispozițiile în cauză să fie compatibile cu prezenta directivă.

Articolul 16

Raportare

(1) Până la 20 iulie 2014 și, ulterior, la fiecare trei ani, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport care conține, după caz, propuneri în vederea modificării articolelor 6, 7, 8, 13 și 14. În raportul său, Comisia analizează în special aplicarea de către statele membre a articolului 6 alineatele (2) și (5).

(2) Statele membre transmit Comisiei toate informațiile utile pentru întocmirea rapoartelor menționate la alineatul (1). Informațiile în cauză includ numărul și rezultatele inspecțiilor realizate în conformitate cu articolul 14 alineatul (1), măsurile aplicate în temeiul articolului 13 și, în măsura în care acest lucru este posibil, măsurile aplicate în temeiul articolelor 6 și 7.

Articolul 17

Transpunere

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 20 iulie 2011. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

⁽¹⁾ JO L 328, 5.12.2002, p. 17.

Atunci când statele membre adoptă aceste măsuri, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 18

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 19

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Adoptată la Bruxelles, 18 iunie 2009.

Pentru Parlamentul European
Președintele
H.-G. PÖTTERING

Pentru Consiliu
Președintele
Ș. FÜLE
